VALTUUSTOALOITE

Ruokolahden kyläyhdistysten ja kolmannen sektorin maksuton tilankäyttö kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi

Ruokolahden kuntastrategia sekä kunnan lakisääteinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävä (HYTE-velvoite) velvoittavat kuntaa tukemaan asukkaiden hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja elinvoimaisia kyliä. Tämän työn käytännön toteutuksessa kolmannen sektorin vapaaehtoistyö – erityisesti paikalliset kyläyhdistykset – on kunnalle korvaamaton kumppani ja voimavara.

Nykytila ja epäkohta

Nykyinen tilavuokrakäytäntö ei kaikilta osin tue kuntastrategian tavoitteita, minkä lisäksi se asettaa eri kyläyhdistykset ja niiden asukkaat epäyhdenvertaiseen asemaan. Osalla Ruokolahden kyläyhdistyksistä on omistuksessaan omat kylätalot, joissa toimintaa ja yhteisöllisiä tapahtumia voidaan järjestää vapaasti. Kaikilla yhdistyksillä tätä resurssia ei ole, jolloin kyläläisten vapaaehtoistoiminta on täysin riippuvaista kunnan omistamista kiinteistöistä, kuten kyläkouluista ja muista toimitiloista.

Yhdistysten järjestämä maksuton toiminta vahvistaa osallisuutta, ehkäisee yksinäisyyttä ja tukee kuntalaisten hyvinvointia. Se täydentää kunnan omia hyvinvointia edistäviä palveluja kustannustehokkaasti. On kunnan strategian ja yleisen kohtuullisuuden vastaista, että kolmannen sektorin toimijat joutuvat maksamaan hinnaston mukaista tilavuokraa järjestäessään kaikille avointa, ennaltaehkäisevää ja täysin maksutonta viriketoimintaa (kuten ikäihmisten kohtaamispaikkoja tai nuorten harrastekerhoja).
Vapaaehtoiset tekevät kunnan alueella vastikkeetta työtä, joka säästää kunnan omia sosiaali- ja hyvinvointipalveluiden resursseja. Nykyiset tilavuokrat muodostavat usein ylitsepääsemättömän esteen tällaisen toiminnan järjestämiselle.

Esimerkit verrokkikunnista

Monissa maantieteellisissä ja strategisissa verrokkikunnissamme, kuten **Parikkalassa, Rautjärvellä ja Taipalsaarella**, on tehty periaatepäätöksiä siitä, että kunnan omia tiloja luovutetaan vastikkeetta tai vahvasti tuetusti kolmannen sektorin käyttöön silloin, kun järjestettävä toiminta täyttää yleishyödylliset, kaikille avoimet ja maksuttomat kriteerit. Näissä kunnissa järjestökenttä on tunnistettu kiinteäksi osaksi kunnan elinvoimaa.

Esitys

Edellä olevan perusteella esitän, että Ruokolahden kunta selvittää ja valmistelee tilavuokrakäytäntöjen muuttamisen siten, että kunnan omistamia tiloja voidaan luovuttaa maksutta yleishyödylliseen toimintaan seuraavin rajauksin:

1. **Vain paikalliset toimijat:** Maksuton käyttöoikeus koskee yksinomaan Ruokolahdelle rekisteröityjä tai pääasiallisesti Ruokolahdella toimivia kyläyhdistyksiä ja yleishyödyllisiä järjestöjä.

2. **Tiukka kohderyhmä ja maksuttomuus:** Tilojen käyttö on maksutonta vain silloin, kun järjestettävä toiminta on osallistujille täysin ilmaista, kaikille avointa ja suoraan kuntalaisten hyvinvointia tai yhteisöllisyyttä edistävää (esim. kyläillat, avoimet harrastekerhot). Se ei saa sisältää kaupallista toimintaa, pääsymaksuja tai jäsenyyden vaatimista.

3. **Ei kilpailua kaupallisen tarjonnan kanssa:** Toiminta ei saa korvata tai kilpailla kunnassa jo olevan kaupallisen palvelutarjonnan tai yritystoiminnan kanssa.

Viranhaltijoiden toimivalta

Esitän, että toimivaltaisten viranhaltijoiden tehtäväksi annetaan laatia tarkat soveltamisohjeet ja kriteerit sille, mitkä yhdistykset ja toimintamuodot täyttävät maksuttomuuden edellytykset. Viranhaltijoilla on oikeus ja velvollisuus rajata käyttöä tilaresurssien, toiminnan sisällön ja tarkoituksenmukaisuuden mukaan siten, että toiminta pysyy hallittavana ja taloudellisesti vastuullisena.

Tällä muutoksella Ruokolahden kunta tukee kustannustehokkaasti vapaaehtoistyötä, osoittaa käytännön teoin vahvistavansa kylien välistä yhdenvertaisuutta ja edistää kuntastrategian sekä hyvinvointityön tavoitteiden toteutumista asukaslähtöisesti.

Ruokolahdella 9.11.2026

Sanni Kiljunen

Sami Väisänen

Jouni Valkonen

Perttu Kasia

Kari Kattainen

Murat Eroglu

PS valtuustoryhmä

Timi Ovaska

Anu Naiva